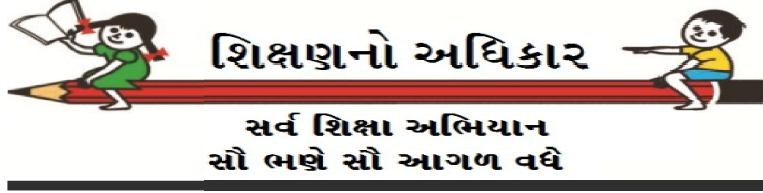

ગ્રામ વિકાસ યોજના

SCHOOL CODE:

SCHOOL NAME:

DISTRICT NAME:BLOCK

CLUSTER NAME:

VILLAGE NAME:

PIN CODE:

SCHOOL MANAGEMENT:

TYPE OF SCHOOL:

YEAR:.....

PRINCIPAL

SIGN

STAMP

SMC CHAIRMAN

SIGN

STAMP

શાળા વિકાસ યોજના માટેનું બાહ્ય સ્વરૂપ

1. દૃષ્ટિકોણ (Vision) : આરટીઈ અધિનિયમ, ૨૦૦૯ની જોગવાઈઓની સાથે સુસંગતતા સાધીને શાળાને કાર્યરત બનાવવી.
2. ઉદ્દેશ્ય : આરટીઈ અધિનિયમ, ૨૦૦૯ અને રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ માળખાં (એનસીએફ), ૨૦૦૫ ના ગૃહીત સિદ્ધાંતમાં ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલા પ્રતિમાન અને માનદંડો મુજબ શાળાના આધાર-માળખાં, માનવ સંસાધનો, શિક્ષણની ગુણવત્તા, સમાનતા અને શાળાના સંચાલન ક્ષેત્રે સમય મર્યાદામાં રહીને વિદ્યાર્થી, શિક્ષકો અને શાળાના વાતાવરણના વિકાસને સુનિશ્ચિત કરવો.
નોંધ: અહીં આપવામાં આવેલ વિગતો માત્ર માર્ગદર્શન માટે છે. તેનો ઉપયોગ કરી દરેક શાળાએ શાળા વિકાસ યોજના તૈયાર કરવાની છે.

૩. માનવ સંસાધન :

(એ)વર્તમાન પરિસ્થિતિ -શાળામાં નામાંકન થયેલા અને શાળા બહારના બાળકોની સ્થિતિ -

(I) નામાંકન થયેલ બાળકોની સંખ્યા (ધોરણ વાર):-

ધોરણ	પ્રાથમિક					ઉચ્ચ પ્રાથમિક			કુલ
	1	2	3	4	5	6	7	8	
કુમાર									
કન્યા									
કુલ									

(II) શાળામાં નામાંકન ન થયેલા બાળકોની સંખ્યા (ઉંમર પ્રમાણે):-

ઉંમર (વર્ષમાં)	6	7	8	9	10	11	12	13	14	કુલ
કુમાર										
કન્યા										
કુલ										

(III) શાળા છોડી ગયેલ (Dropout) બાળકોની સંખ્યા (ધોરણ વાર):-

ધોરણ	પ્રાથમિક					ઉચ્ચ પ્રાથમિક			કુલ
	1	2	3	4	5	6	7	8	
કુમાર									
કન્યા									
કુલ									

(IV) વસાહતમાંથી ખાનગીશાળામાં નામાંકન થયેલા બાળકોની સંખ્યા (ધોરણ વાર):-

ધોરણ	પ્રાથમિક					ઉચ્ચ પ્રાથમિક			કુલ
	1	2	3	4	5	6	7	8	
કુમાર									
કન્યા									
કુલ									

v. પ્રારંભિક સ્તરે જેમના માટે શિક્ષકોની જરૂર છે તેવાં બાળકોની કુલ સંખ્યા

(I+II+III+IV+V ના 50%) : _____ .

vi. ઉચ્ચ પ્રાથમિક સ્તરે શિક્ષકોની જરૂરિયાત ધરાવતાં બાળકોની કુલ સંખ્યા

(I+II+III+IV+V ના 50%) : _____ .

(બી) પદ પર હોય તેવાં શિક્ષકોની સંખ્યા :-

(i) પ્રાથમિક સ્તરે :-

મુખ્ય શિક્ષક		નિયમિત પગાર ધોરણે કાર્યરત શિક્ષકો		વિદ્યાસહાયક		કુલ	
પુરુષ	સ્ત્રી	પુરુષ	સ્ત્રી	પુરુષ	સ્ત્રી	પુરુષ	સ્ત્રી

(ii) ઉચ્ચ પ્રાથમિક સ્તરે :-

મુખ્ય શિક્ષક		નિયમિત પગાર ધોરણે કાર્યરત શિક્ષકો		વિદ્યાસહાયક		કુલ		કલા શિક્ષક		કાર્ય પ્રશિક્ષક		સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શિક્ષણ પ્રશિક્ષક	
પુ.	સ્ત્રી	પુ.	સ્ત્રી	પુ.	સ્ત્રી	પુ.	સ્ત્રી	પુ.	સ્ત્રી	પુ.	સ્ત્રી	પુ.	સ્ત્રી

(સી) વધારાના (અતિરિક્ત) શિક્ષકોની જરૂરિયાતની સંખ્યા :-

(i) પ્રાથમિક સ્તરે :-

મુખ્ય શિક્ષક	શિક્ષક

(ii) ઉચ્ચપ્રાથમિક સ્તરે :-

મુખ્ય શિક્ષક	ગણિત અને વિજ્ઞાન માટે શિક્ષક	ભાષા માટે શિક્ષક	સમાજિક વિજ્ઞાન માટે શિક્ષક	કલા શિક્ષક	કાર્ય પ્રશિક્ષક	સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શિક્ષણ પ્રશિક્ષક

(ડી) તાલીમી શિક્ષકોની વિગતો:-

સ્તર	તાલીમી શિક્ષકોની સંખ્યા	બિનતાલીમી શિક્ષકોની સંખ્યા	તાલીમ હેઠળ શિક્ષકોની સંખ્યા
પ્રાથમિક સ્તરે			
ઉચ્ચ પ્રાથમિક સ્તરે			

(ઇ) 30 દિવસની ઇન્ડકશન તાલીમ પ્રાપ્ત નવ નિયુક્ત વિદ્યાસહાયકોની માહિતી :-

સ્તર	30 દિવસની તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલ શિક્ષકોની સંખ્યા	જો ના કરી હોય તો, જેટલાં દિવસની પ્રાપ્ત કરી હોય તેની સંખ્યા	તાલીમ સ્થળ
પ્રાથમિક સ્તરે			
ઉચ્ચ પ્રાથમિક સ્તરે			

(એફ) 20 દિવસીય સેવા-કાલીન તાલીમ પ્રાપ્ત કરેલાં શિક્ષકોની વિગતો:-

(I) પ્રાથમિક સ્તરે :-

	નિવાસી	બિન-નિવાસી
દિવસોની સંખ્યા		
તાલીમનું સ્થળ		

(II) ઉચ્ચપ્રાથમિક સ્તરે :-

	નિવાસી	બિન-નિવાસી
દિવસોની સંખ્યા		
તાલીમનું સ્થળ		

(જી) શાળા મુલાકાત ઉચ્ચ અધિકારીઓ અને તજજ્ઞો દ્વારા મુલાકાત અને સંસાધન સહાયની વિગતો:-

અધિકારી/તજજ્ઞનો હોદ્દો	મુલાકાતની સંખ્યા	સંસાધન સહાયના વિષયો અને ક્ષેત્રો

(એચ) વર્ષ 2020-21 માટે માનવ સંસાધનમાં સુધાર અને સશક્તિકરણ માટેની કાર્ય યોજના (Action Plan) ની બાબતો:-

- વર્ષના અંતે બધાં જ વધારાના (અતિરિક્ત) શિક્ષકોની નિમણૂક.
- 50% થી વધુ શિક્ષકો મહિલાઓ હોય તે સુનિશ્ચિત કરવું.
- તમામ બિન-તાલીમ પ્રાપ્ત શિક્ષકોને વર્ષના અંત સુધીમાં તાલીમનું આયોજન કરવું.
- ક્લસ્ટર સ્તરની બેઠકને સમગ્રપણે સૈદ્ધાન્તિક મુદ્દાઓ પર ચર્ચા કરવી અને નિર્ધારિત કરેલ નિર્ણાયક શૈક્ષણિક ક્ષેત્રો પર શિક્ષકોને એસાઇનમેન્ટ આપી; એ સુનિશ્ચિત કરવું કે ત્યાર પછીની બેઠકના એજન્ડાને તેનાં પહેલાની બેઠકમાં જ નક્કી કરવામાં આવે.
- તાલીમ સમય દરમિયાન શાળાના અડધાથી વધુ શિક્ષકોને એક જ સમયે ન બોલાવવા જેથી કરીને તાલીમ સમય દરમિયાન પણ શાળા ચાલુ રહે.
- તાલીમના સમયે ઉપયોગી અધ્યયન-અધ્યાપન સામગ્રી અગાઉ બનાવવી જેથી શાળામાં રહેલા શિક્ષકો તેનો ઉપયોગ વર્ગકાર્ય દરમિયાન કરી શકે.

- vii. દરેક મહિનાની શરૂઆતમાં વ્યક્તિગત રીતે દરેક શિક્ષકોની તાલીમ જરૂરિયાતો અંગે સીઆરસીઓ અને બીઆરસીઓને જણાવવું, જેથી અધિકારીઓ અને રિસોર્સ પર્સન તેમની મુલાકાત દરમિયાન જરૂરી મદદ પૂરી પાડી શકે.
- viii. શિક્ષણના અધિકાર અધિનિય, ૨૦૦૯ માં જણાવ્યા અનુસાર શિક્ષકોના તાલીમી કાર્યક્રમ અને ચર્ચામાં એવી બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવે જે વિષયવસ્તુ પાઠ્યક્રમમાં સમાવેશ પામેલી હોય તો તે બાબતો અંગેની તાલીમ મોટી સંખ્યામાં શિક્ષકોને વિષયવસ્તુ સારી રીતે સમજવામાં ઉપયોગી બને.

4. શાળાની ભૌતિક સુવિધા :-

(એ) શાળાની હાલની ભૌતિક સુવિધા -

વર્ગખંડોની સંખ્યા	મુખ્ય શિક્ષકનો ખંડ	રમતનું મેદાન	પીવાનું પાણી	શૌચાલય		શાળા ફરતી દિવાલ/વાડ	ઢોળાવ (રેમ્પ) ધરાવતો માર્ગ	કઠેડો	વીજળીની સુવિધા	બ્લૅક બોર્ડ	ફર્નિચર	રસોડું (MDM)	કોમ્પ્યુટર લેબ.
				કુમાર	કન્યા								

(બી) વધારાની સુવિધાઓની જરૂરિયાત -

વર્ગખંડોની સંખ્યા	મુખ્ય શિક્ષકનો ખંડ	રમતનું મેદાન	પીવાનું પાણી	શૌચાલય		શાળા ફરતી દિવાલ/વાડ	ઢોળાવ (રેમ્પ) ધરાવતો માર્ગ	કઠેડો	વીજળીની સુવિધા	બ્લૅક બોર્ડ	ફર્નિચર	રસોડું (MDM)	કોમ્પ્યુટર લેબ.
				કુમાર	કન્યા								

(સી) વર્ષ 2020-2021 માં આંતરમાળખાકીય સુવિધાઓની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવાની કાર્ય-યોજના (Action Plan)ના સ્પષ્ટ મુદ્દાઓ.

- એ સુનિશ્ચિત કરવું કે વર્ષના અંત સુધીમાં બધા જ વધારાના વર્ગખંડોનું નિર્માણકાર્ય પૂર્ણ થઈ જાય.
- વર્ગખંડનું માપ, હવા-ઉજાશ અને પ્રકાશ અંગેની નોંધ _____ .
- પીવાના પાણીની સુવિધાની ગુણવત્તા અને પર્યાપ્તતા અંગેની નોંધ_____.
- શૌચાલયોના એકમ અને તેનાં ઉપયોગની પર્યાપ્તતા અને શૌચાલયોની જાળવણી વિશેની નોંધ _____.
- બ્લૅક બોર્ડ/ગ્રીન બોર્ડ ના વિશિષ્ટ સ્થાન વિશેની નોંધ _____.
- ફર્નીચરની પર્યાપ્તતા, યોગ્યતા અને રચના અંગેની નોંધ _____.
- બાળક ઉપયોગી વર્ગખંડ અને શાળાની ડિઝાઇન વિશેની નોંધ_____ .
- લાઈબ્રેરી માટે સંગ્રહ થઈ શકે તેવી સુરક્ષિત જગ્યાની ઉપલબ્ધતા વિશેની નોંધ _____ .
- School Base Comprehensive Evaluation (SCE)સીસીઈ સંબંધી દસ્તાવેજો સહિત શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ સામગ્રીઓ (Teaching Learning Material) માટે સંગ્રહસ્થાનની સુવિધા વિશેની નોંધ _____ .

- x. રમતના મેદાનની ગુણવત્તા વિશેની નોંધ _____ .
- xi. વિજ પુરવઠા અને સુરક્ષા અંગે લીધેલ પગલાં વિશેની નોંધ _____ .
- xii. રમતના ઉપકરણોની ઉપલબ્ધતા પરની નોંધ _____ .
- xiii. કઠેડા અને રેમ્પ ધરાવતાં માર્ગની ગુણવત્તા અને વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતાં (CWSN) બાળકો સમગ્ર શાળા પરિસરનો ઉપયોગ કરી શકે છે તે બાબત પર નોંધ _____

5. શિક્ષણની ગુણવત્તા:-

(એ) બાળકોને ઉપલબ્ધ શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ સામગ્રીઓની વિગતો -

વર્ગ	1	2	3	4	5	6	7	8
પાઠ્ય પુસ્તક								
સ્વઅધ્યયન પોથી								
નોટબુક								
ચિત્રપોથી								
કેયોન/ રંગ બોક્સ								
કંપાસ								
પાટી								
શાળા દફતર								

(બી) વર્ષ 2020-21 માટે શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ સામગ્રીઓ સંબંધી કાર્ય-યોજનાના સ્પષ્ટ મુદ્દાઓ-

- દરેક પાઠ્યપુસ્તક માટે સ્વઅધ્યયન પોથી ઉપલબ્ધ કરાવવી.
- દરેક વિષય માટે ઓછામાં ઓછી એક નોટબુકની જોગવાઈ કરવી.
- ધોરણ III અને VIII ના વિદ્યાર્થીઓને કેયોન (મીણીયા કલર) અને પેન્સિલ બોક્સ સહિત ધોરણ ૧ અને ૨ ના તમામ વિદ્યાર્થીઓને ૧૦૦ પેજની એક ચિત્રપોથીની જોગવાઈ કરવી.
- ધોરણ III થી VIIIના તમામ વિદ્યાર્થીઓને કંપાસ બોક્સની જોગવાઈ કરવી.
- શાળાને આપવામાં આવેલા વિજ્ઞાનના સાધનો પાઠ્ય પુસ્તક (અધ્યયન સામગ્રી) સાથે સુસંગતતા ધરાવતી હોવાનું સુનિશ્ચિત કરવું.
- શિક્ષકોને પાઠ્યપુસ્તકની વિષયવસ્તુ સાથે સુસંગતતા ધરાવતું સંદર્ભ સાહિત્ય પુસ્તક પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ કરવું જેથી તેમને વિષયવસ્તુની સારી સમજ મેળવવામાં મદદ મળે અને બાળકો માટે ઉચ્ચ કક્ષાની સમજશક્તિ ધરાવતાં પર્યાવરણને અનુરૂપ પ્રોજેક્ટ્સ વિકસાવી શકે.
- વિશેષ જરૂરિયાતો ધરાવતાં બાળકો (CWSN) માટે સુસંગત શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ સામગ્રીઓ અને ઉપકરણો પૈકી બ્રેઈલ પુસ્તકો ઉપલબ્ધ કરાવવી.

(સી) શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ પ્રક્રિયાના સંબંધમાં વર્તમાન સ્થિતિ અને કાર્ય યોજના -

મુદ્દાઓ	વર્તમાન સ્થિતિ	કાર્યયોજનાના લક્ષણો
બાળકોના જૂથ રચનાની પ્રક્રિયા વિશે માહિતી		
બાલકો દ્વારા બ્લોક બોર્ડનો ઉપયોગ સંબંધી માહિતી		
બાળકો સાથે ચર્ચા કરવામાં આવે છે.		
આસપાસના પર્યાવરણ સાથે ભણાવવામાં આવતી બાબતોની (પાઠ્યપુસ્તકની વિષયવસ્તુની) સુસંગતતા દર્શાવીને બાળકોને સમજાવવું.		
બાળકો માટે શીખવવામાં આવતાં વિષયોના અભ્યાસ માટેના સમયની માહિતી		
પહેલાં આવરી લેવામાં આવેલાં પ્રકરણોના પુનરાવર્તન માટેના સમયની જાળવણી વિશે માહિતી.		
જુદા જુદા શૈક્ષણિક સ્તરના બાળકો સાથે કામ કરવાની પદ્ધતિ નક્કી કરવી.		
પ્રકરણથી સંબંધિત આનુષંગિક મુદ્દાઓ સંબંધિત શિક્ષકોના જ્ઞાનના સ્તરની માહિતી		
સમુદાયના સંસાધન અને અનુભવોનો ઉપયોગ		
પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવા અંગે શિક્ષકોની ક્ષમતા		
પ્રકરણોની નાટકીય રજૂઆત, વાદ-વિવાદ અને પ્રશ્નાવલિ દ્વારા શિક્ષણની તકો		
વર્ગખંડોની બહાર પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન		
શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ પ્રવૃત્તિ સાથે વાલીઓનો સમાયોગ		

(s) School Base Comprehensive Evaluation (SCE) :-

- i. વર્તમાન પરીક્ષા વ્યવસ્થાની વિગતો આપે છે.
- ii. એસસીઈના સંબંધમાં કાર્ય-યોજનાના સ્પષ્ટ મુદ્દાઓ.
 - એસસીઈ પ્રત્યે શિક્ષકોની જાણકારીનું સશક્તિકરણ.
 - વાલીઓ સાથે એસસીઈની વિભાવનાની વહેંચણી.
 - બાળકોના ટૂંકા ચરિત્રાત્મક રેખાચિત્ર(પ્રોફાઇલ) અને તમામ બાળકોના જ્ઞાનાત્મક તેમજ બિન-જ્ઞાનાત્મક વિસ્તારોને આવરી લેતા સંચયી વૃત્તની જાળવણી.
 - નિયતકાલિક મૂલ્યાંકન માટે સમય સારણીનો વિકાસ કરવો.
 - વિશેષ જરૂરિયાતો ધરાવતાં બાળકો (CWSN)ની મૂલવણી માટે લાગુ કરવામાં આવનાર પ્રતિમાન અને માનદંડો સાથે વાકેફ કરવા.

6. સમાનતા :-

મુદ્દાઓ	વર્તમાન સ્થિતિ	કાર્ય-યોજનાના લક્ષણો
વર્ગખંડોમાં વિભિન્ન સામાજિક-આર્થિક જૂથોના બાળકો માટે બેઠક વ્યવસ્થા		
વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતાં (CWSN) બાળકો માટેની બેઠક વ્યવસ્થા અને શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓનું તેમના તરફનું વલણ		
વર્ગખંડમાં જૂથ રચના પ્રક્રિયામાં વિવિધ સામાજિક આર્થિક જૂથમાંથી બાળકોનું પ્રતિનિધિત્વ		
પ્રત્યાયનમાં શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ તેમજ વિદ્યાર્થીઓમાં અંદરોઅંદર ભેદભાવના પુરાવા		
પછાત વર્ગોની છોકરીઓ અને બાળકોની શાળા બહારની પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલગીરી		
છોકરીઓ પર નાના ભાઈ-બહેનને સાચવવાનો બોજ અને આંગણવાડી કેન્દ્રો સાથે સંકલન		
આ બધા મુદ્દાઓ પર સમુદાય સાથે કરવામાં આવેલી ચર્ચાની સ્વભાવગત લાક્ષણિકતા		

7. શાળા બહારના બાળકોનું શિક્ષણ :-

મુદ્દાઓ	વર્તમાન સ્થિતિ	કાર્ય-યોજનાના લક્ષણો
સમયાંતરે બાળકોની યાદી તૈયાર કરી તેને update કરાવીએ છીએ.		
STP વર્ગ માટે શિક્ષકોને તાલીમ આપી Capacity Building (સશિક્તકરણ) કરવામાં આવેલ છે.		
STP વર્ગ શરૂ કરવા માટે જરૂરી સાધનસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવેલ છે?		
જે બાળકો શાળા બહારના છે તેમની જરૂરિયાત જાણવી / ઓળખવી.		
સ્પેશિયલ ટ્રેનિંગ કેમ્પ શરૂ કરવા માટે એસ.એસમ.સી. ને નાણાંકીય અને વહીવટીય સત્તા સોંપવામાં આવેલ છે?		
શાળા બહારના બાળકોને મદદરૂપ થવા માટે સમયપત્રક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે?		
જે બાળકોને રેસીડેન્શીયલ સ્પેશિયલ ટ્રેનિંગની જરૂર છે તેને શોધી કાઢવામાં આવ્યા છે?		

સ્થળાંતર કરતા કુટુંબોને ઓળખી તે વાલીને બાળકોના નિવાસીકેમ્પ (છાત્રાલય)ની વ્યવસ્થા અંગે સમજ આપી શિક્ષણ માટે બાળકોને આ કેમ્પમાં મૂકી જવાની હિમાયત કરવામાં આવેલ છે?		
---	--	--

8. શાળા વ્યવસ્થાપન:-

નોંધ:

મુદ્દાઓ	વર્તમાન સ્થિતિ	કાર્ય-યોજનાના લક્ષણો
એસએમસીનું બંધારણ		
દરેક સપ્તાહમાં કામના 45 કલાક સુનિશ્ચિત કરવાની વ્યવસ્થા કરવી		
પ્રાથમિક અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક સ્તરે વર્ષના કામના દિવસો નક્કી કરવા.		
પ્રાથમિક અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક સ્તરે પર શીખવવા બાબતના કલાકો નક્કી કરવા.		
વાલીઓ સાથેની મુલાકાતની વ્યવસ્થા અને જે મુદ્દાઓની થયેલી ચર્ચાની લાક્ષણિકતાઓ.		
એસએમસીની બેઠકોની સંખ્યા અને તેમાં થયેલી ચર્ચાના લક્ષણો		
બનાવટી અને પ્રતિકૃતિરૂપ નામાંકનથી છુટકારો મેળવવા લેવામાં આવેલા પગલાં		
શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર અને કોઈપણ પ્રકારના સમય પ્રવેશને લાગુ કરવા માટે લેવાયેલા પગલાં.		
સમુદાય પાસેથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવેલા પ્રદાનો		
આયોજન અને શાળા વહીવટમાં બાળકોની સામેલગીરી		
શાળાની જાળવણી માટે ગ્રાંટનો ઉપયોગ - ઉદ્દેશ્યો		
શાળાના પુસ્તકાલય માટે પુસ્તકોની મેળવવાની વ્યવસ્થા		
કલા, કાર્યો અને સ્વાસ્થ્ય સંબંધી શિક્ષણનો સમાવેશ કરતાં સમય-પત્રક તૈયાર કરવાં.		
શીખવવાની બાબતોના કલાકો ઉપરાંતના સમયના વપરાશ માટેના આયોજન ની તૈયારી.		
શાળા વહીવટના મુદ્દાઓ પરત્વે મુખ્ય શિક્ષકની તાલીમ		
શાળા બહારની કન્યાઓ માટે કસ્તુરબા ગાંધી બાલિકા વિદ્યાલયમાં પ્રવેશ અપાવી નિવાસી છાત્રાલયની સુવિધા વિશે જાણકારી આપવામાં આવેલ છે?		

- I. શાળા વિકાસ યોજના તૈયાર કરવા માટે અહીં માત્ર નમૂનારૂપ મુદાઓ આપવામાં આવેલ છે. તેને આધાર તરીકે લઈ શકાય તેમજ તેમાં બીજા મુદાઓને પણ સમાવી શકાય.
 - II. શિક્ષણનો અધિકાર અધિનયમ - ૨૦૦૯ અંતર્ગત કરવામાં આવેલ જોગવાઈઓની સંપૂર્ણ માહિતી અને રાજ્ય ધ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ નિયમોની માહિતી વિના કોઈપણ શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ શાળા વિકાસ યોજના તૈયાર કરી શકે નહીં.
 - III. જ્યાં સુધી શાળામાં થયેલ નામાંકનના સાચા આંકડા પ્રાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી ભૌતિક સુવિધા અને માનવીય સંશોધનની જરૂરિયાત અંગે વિશ્વાસપાત્ર મૂલ્યાંકન થઈ શકે નહીં.
 - IV. જિલ્લા પ્રોજેક્ટ ઓફિસે જિલ્લા વિકાસનું આયોજન કરતી વખતે શાળા વિકાસ યોજનામાં સમાવેશ કરી ભવિષ્યના આયોજનને સમાવી લેવાનો રહેશે.
 - V. શાળા વિકાસ યોજનામાં સમાવેશ કરેલ અમુક આયોજનનું અમલીકરણ માત્ર ગ્રામ્યકક્ષાએ સમુદાયની સામેલગીરીથી, શિક્ષકો, બાળકોલ અને સ્થાનિક સત્તાતંત્રની મદદથી કરી શકે જ્યારે અમુક બાબતો સી.આર.સી., બી.આર.સી., જિલ્લાકક્ષાએથી પૂર્ણ કરી શકાય તેવું હશે. ખૂબ જ થોડા આયોજનના અમલીકરણ માટે રાજ્ય કક્ષાએ રજૂઆત કરવાની થાય છે.
 - VI. મધ્યાહન ભોજન યોજનાનું મોનીટરીંગ શાળા વિકાસ યોજનાનો જ ભાગ બનાવી શકાય.
-